

Børn som pårørende i psykiatrien

København den 26. april 2012

Af Ann- Dorthe Petersen
Og Anne-Margrethe Gad Jørgensen

SINDs Pårørenderådgivning .

Præsentation

Underviser i social
sektoren

supervisor

Gruppe terapeut m.m.

sygeplejerske

Personlig erfaring

SINDs Pårørenderådgivning .

Hvis en i familien får en
psykisk sygdom
påvirkes alle i familien

Målgruppe

Børn, der har en forælder eller en søskende med en psykisk sygdom og barnets primære netværk.

SINDs Pårørenderådgivning .

Antal

- ♥ Ca. 600.000 får en psykisk sygdom i DK
- ♥ Hver anden familie rammes
- ♥ Ca. hver 2.- 5. børn i en klasse (forælder med psykisk sygdom/misbrug)
- ♥ ? søskende til

Grupper i SINDs Pårørenderådgivning 11 år

- ♥ 45 børnegrupper
- ♥ 3 forældregrupper
- ♥ 5 Frirumsgrupper
- ♥ Samtaler i 2010: 198

Børns symptomer:

Børns symptomer afhænger generelt ikke af forældrenes diagnose

Det er vigtigere:

Om det kronisk sygdom

Om forældrenes basale sociale funktioner er påvirket.

Børns symptomer

OBS: Hvordan de reagerer på stress situationer?

Usynlige børn

- ♥ Kender ikke eller har svært ved at udtrykke egne behov
- ♥ "Flinkepigen" – "uro- drengen"
- ♥ Overansvarlighed for andre
- ♥ Teenagere: træthed i forhold til eget liv

Børns indre symptomer

-
- ♥ Tristhed
  - ♥ Ensomhed
  - ♥ Følelse af at være anderledes
  - ♥ Skyld
  - ♥ Dyb "ked af det hed"
  - ♥ Mindsket fremtidsdrømme
  - ♥ Ambivalente følelser
  - ♥ Fyldt af "ikke acceptable" følelser Bl.a. vrede

Sammendrag - lovbestemmelsene om barn som pårørende, Norge

1. Jan. 2010

- *Dette sammendraget er basert på lovbestemmelsene som omhandler barn som pårørende - helsepersonelloven § 10a og § 25 og spesialisthelsetjenestelovens § 3-7a, samt rundskriv IS-5/2010; Barn som pårørende.*
- *Sammendraget forsøker å gi en oversikt over sentrale intensjoner i loven, viktige begreper og hvordan man kan ivareta barnas behov i henhold til lovbestemmelsene.*

Formål

- Lovbestemmelsene har som formål å forebygge problemer hos barn og foreldre gjennom:
- å sikre risikoutsatte barn og unge tidlig hjelp
- å sette barn og foreldre bedre i stand til å mestre situasjonen når foreldre opplever psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade.

Hvem er barn som pårørende?

Begrepet, "barn som pårørende", brukes om barn av pasienter med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade.

Lovbestemmelsene gjelder for mindreårige barn under 18 år og skal gjelde både for biologiske barn, stebarn, fosterbarn, adoptivbarn og andre.

Viktige roller

- **Helsepersonell**

Med helsepersonell menes alle som yter helsehjelp i tilknytning til psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller somatisk skade eller sykdom. Alt helsepersonell i Norge har plikt til å ivareta barn som pårørende, både innen kommunehelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og private virksomheter.

Viktige roller

- **Behandlingsansvarlig**

Plikten til å ivareta barn som pårørende vil først og fremst gjelde helsepersonell med ansvar for pasientens behandling. Det er de som ofte står pasienten nærmest og som har ansvaret for å samordne hjelpen som gis. Behandlingsansvarlig vil dermed både ha ansvar og mulighet til å sørge for at barn får informasjon og nødvendig oppfølging

Barneansvarlig helsepersonell - spesialisthelsetjenesteloven § 3-7a

- Helseinstitusjoner som omfattes av spesialisthelsetjenesteloven skal ha barneansvarlig helsepersonell. Ordningen er en organisatorisk løsning og gjelder for helseforetak og private sykehus/institusjoner med avtale med helseforetak. Kommunene omfattes ikke av bestemmelsen, men kan velge å oppnevne barneansvarlige

Barnekoordinator

- En barnekoordinator har et mer overordnet ansvar for å fremme barneperspektivet ved en virksomhet. Barnekoordinator skal kunne utvikle retningslinjer og prosedyrer, samarbeidsrutiner både internt og eksternt, ha oversikt over aktuelle oppfølgingstiltak for barn og foreldre, organisere opplæring/veiledning av helsepersonell og barneansvarlige o.a.

Virksomhetens ledelse

Ledelsen for en helsetjeneste er pålagt å innlemme plikten til å ivareta barn som pårørende i de ansattes arbeidsoppgaver. Dette skal ledelsen gjøre gjennom å:

- utarbeide rutiner og prosedyrer for hvordan arbeidet med barn som pårørende skal organiseres.
- finne rette personer til å ivareta rollen som barneansvarlige og sørge for at deres oppgaver og ansvar ivaretas på en forsvarlig måte.
- sørge for at barneansvarlige har/får nødvendig kompetanse og kapasitet for å utføre arbeidet.
- utnevne barnekoordinator ved behov

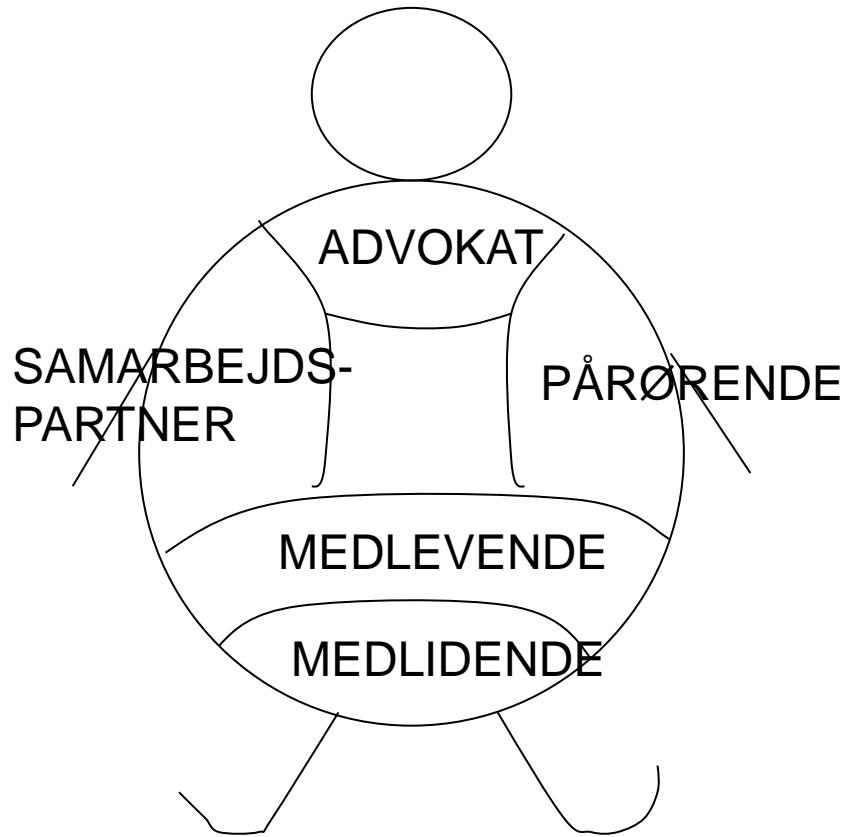
Mangler i Danmark

 Forskning

SINDs Pårørenderådgivning .

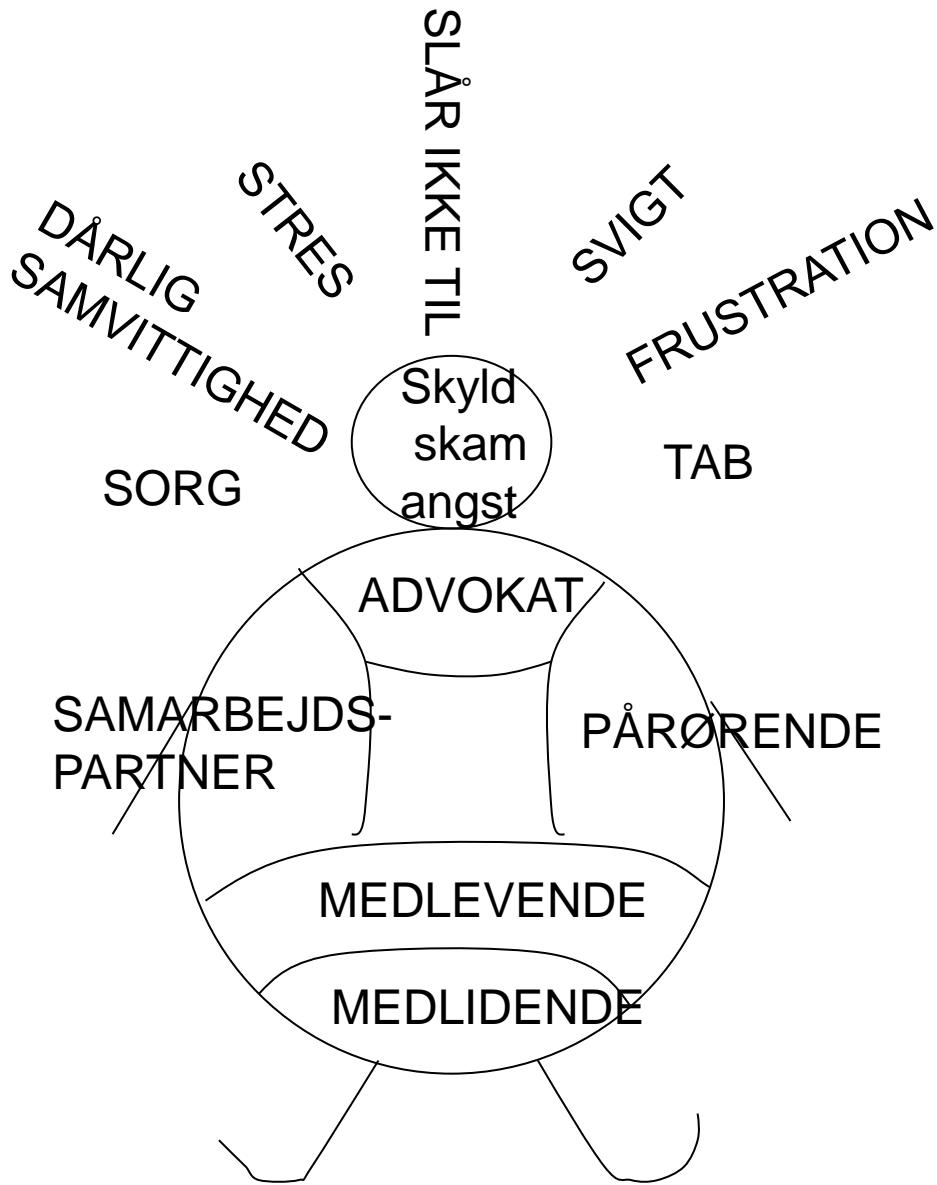

Portræt af en pårørende.

De Pårørendes Projekt

Evaluering af SIND`s Pårørendeprojekt 1991-1993

SIND's Pårørende rådgivning

Portræt af en pårørende.

De Pårørendes Projekt

Evaluering af SIND`s Pårørendeprojekt 1991-1993

SIND's Pårørende rådgivning

SINDs Pårørende rådgivning .

SINDs Pårørende rådgivning .